

Pieksämäen kaupunki

VESIHUOLLON KEHITTÄMISSUUNNITELMA

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alue, viemäriverkostot

Pekka Häkkinen

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI

VESIHUOLLON KEHITTÄMISSUUNNITELMA

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI

VESIHUOLLON KEHITTÄMISSUUNNITELMA, VIEMÄRIVERKOSTOT

1 Yleistä

Toiminta-alue on vesihuoltolain mukainen vesihuoltolaitoksen toiminta-alue, jolla vesihuoltolaitos huolehtii vesihuollosta. Kaupungin vesihuoltolaitoksen toiminta-aluetta laajennetaan asemakaava-alueen rakentamisen mukaan.

Toiminta-alueen tulee kattaa pääsääntöisesti kaikki asemakaava-alueet. Lisäksi toiminta-alueeseen tulee ottaa kaikki sellaiset alueet, joilla on terveydensuojelullisia tai ympäristönsuojelullisia syitä verkostoihin liittymiselle.

Vesihuollon toiminta-alueiden ulkopuolella on moni kiinteistönomistaja kiinnostunut liittymään vesihuoltoverkoston. Kaikkialle, missä kiinnostusta on, ei ole teknisesti mahdollista tai taloudellisesti järkevää rakentaa verkostoja. Kehitystarvealueiksi on valittu alueet, joille ensisijaisesti suositellaan yhteistä vesihuoltoa. Valituilla alueilla on pääsääntöisesti riittävän tiivis asutus, jotta yhteisen vesihuollon rakentaminen on kustannuksiltaan kilpailukykyinen vaihtoehto kiinteistökohtaisen vesihuollon investoinneille. Tarve verkoston rakentamiselle voi olla myös terveydellinen tai ympäristöllinen syy eli huono kaivovedenlaatu tai jätevesien aiheuttama ympäristön pilaantumisriski.

Kaupungilla ei ole velvoitetta rakentaa vesihuoltoverkostoja kehittämistarvealueilla, vaan hankkeiden käynnistyminen edellyttää lähes kaikilla alueilla, että alueen **kiinteistönomistajat lähtevät edistämään hanketta**. Yhteisestä vesihuollosta kiinnostuneiden asukkaiden kannattaa kysyä naapureiden kiinnostusta ja tehdä epävirallinen kysely vesihuollon rakentamishalukkuudesta.

Hanketta edistämään ryhtyvän työryhmän kannattaa ottaa yhteys kaupungin tekniselle osastolle, joka neuvoo asian edistämisessä. Kaupunki voi teettää työryhmän pyynnöstä kunnan määrärahojen puitteissa alueelle vesihuollon yleissuunnitelman, joka sisältää rakentamisen kustannusarvion.

Vesiosuuskunta on yleisimmin käytetty ja usein nopein tapa järjestää yhteinen vesihuolto haja-asutusalueelle. Jotta osuuskuntamuotoisen vesihuollon rakentaminen olisi kustannuksiltaan kannattavaa, hankkeeseen on saatava mukaan suurin osa alueen kiinteistönomistajista. Osuuskuntatoiminta pohjautuu vapaaehtoisuuteen, ja jäsenten on pystyttävä toteuttamaan hanke omin voimavaroin suunnittelusta rakentamiseen. Kun verkostot on saatu käyttöön, jatkuu vesiosuuskunnan toiminta käyttö- ja ylläpitotehtävinä. Kaupunki tarjoaa osuuskunnille asiantuntija-apua. Yli 50 asukasta palveleva vesiosuuskunta määrittellään vesihuoltolaitokseksi, jolloin sillä on vesihuoltolaitoksen oikeudet, velvoitteet ja vastuut.

Tarkempaa tietoa vesiosuuskunnan toiminnasta saa Vesiosuuskuntien ABC-oppaasta (https://www.vesiosuuskunnat.fi/vesiosuuskunnan_abc).

Osuuskunnan perustaminen tarvealueelle ei ole pakollista, vaan vesihuolto voidaan edelleen hoitaa kiinteistökohtaisesti (ks. kappale 3.4). Osuuskunnan perustaminen ja yleissuunnitelman laadinta ei myöskään vielä velvoita vesihuoltoverkostojen rakentamiseen, vaan hankkeesta voi vetäytyä vielä suunnitteluvaiheessa. Tarkemmat kustannukset selviävät vasta rakennussuunnitelman myötä, mutta jo yleissuunnitelma tarjoaa karkean kustannusarvion. Keskitetyn vesihuollon rakentamiskustannukset vaihtelevat alueittain. Pitkät siirtoyhteydet rakennettuun verkostoon, verkostoon liitettävien rakennusten väliset suuret etäisyydet ja kallioinen maasto lisäävät kustannuksia.

Vesiosuuskunta voi hakea avustuksia kustannuksiin. Tukemisen ja rahoituksen perusteet on käsitelty kappaleessa 2.5.

2 Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueet

Pieksämäen kaupungin vahvistamia toiminta-alueita ovat keskustan kaava-alue, Naarajärven alue, Nenonpellon taajaman alue, Virtasalmen taajaman alue, Jäppilän taajaman alue sekä Haapakosken taajaman alue. Pieksämäen Vesi liikelaitos huolehtii vesihuollosta näillä alueilla.

Tämän lisäksi vesiosuuskunnat ovat määritelleet omat toiminta-alueensa. Pieksämäen Veden toiminta-alueet ja niihin tehdyt päivitys ehdotukset on esitetty liitteenä olevassa kartassa. Kartalla on myös esitetty Pieksämäen kaupungin alueella toimivien vesiosuuskuntien verkostot ja ehdotukset osuuskuntien toiminta-alueiksi. Haja-asutusalueilla toiminta-alueiksi esitetään aluetta, joka on 100 metrin etäisyydellä nykyisestä runkolinjasta. Kaupungin vesihuoltolaitoksen toiminta-alueiden laajennus on päivityksessä esitetty seuraavilla alueilla:

- Hirvipohjan jäteveden toiminta-alueen laajennus
- Leppäkankaan alueen laajennus
- Vangasjärven uusi asemakaava-alue
- Palokin alue
- Peltoniemen alue eli Telataipaleentien alkupää

2.1 Liittyminen toiminta-alueilla

Kiinteistöt liitetään vesi-, ja jätevesiviemäriverkostoon silloin, kun kiinteistö sijaitsee Pieksämäen kaupungin hyväksymällä toiminta-alueella. Liittymisen maksut koostuvat itse liittymismaksusta sekä tonttijohdon rakentamiskustannuksista. Liittymismaksu sisältää vain oikeuden liittyä verkostoon.

Rakentamiskustannuksista Pieksämäen Vedellä on hinnastossa rakentamismaksut valmiiksi rakennetuille liittymille ja jos liittymää ei ole valmiiksi rakennettu niin kaikki rakentamiskustannukset kuuluvat liittyjälle.

Haja-asutusalueilla vesi- ja jätevesiviemäriin toiminta-alueet ja liittymisperusteet ovat erilaisia.

Haja-asutusalueella Pieksämäen Veden hallinnoimien siirtolinjojen varrella vesiliikelaitos myy ja rakentaa tarvittavat liittymät lähimpänä oleviin runkolinjoihin ja kiinteistön tehtäväksi jää rakentaminen liittymäpisteistä tontille omalla kustannuksellaan. Kiinteistöt voivat myös pyytää tarjouksen liittymien rakentamisesta tontin rajalle asti.

Vesiosuuskunnilla on periaate, jonka mukaan liittymismaksu on toiminta-alueella kaikille sama, sen lisäksi tulee rakentamiskustannukset, joista osuuskunta maksaa vain sen matkan, jonka pystyy liittymismaksulla rakentamaan, muu osuus jää liittyjän maksettavaksi.

Vesihuollon toiminta-alueet vahvistaa kaupungin valtuusto.